

Εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων στην Ελλάδα στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας. Ρόλος και δράσεις του ΕΟΑΝ για την επιτάχυνση της μετάβασης στο κυκλικό μοντέλο

Παπαδάκη Μαρίνα, Χημικός Μηχανικός Ε.Μ.Π.
M.Sc. in Waste Management

LIFE-IP CEI-Greece, Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα

Το έργο LIFE18 IPE/GR/000013 συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της ΕΕ.

Το έργο LIFE18 IPE/GR/000013 συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.

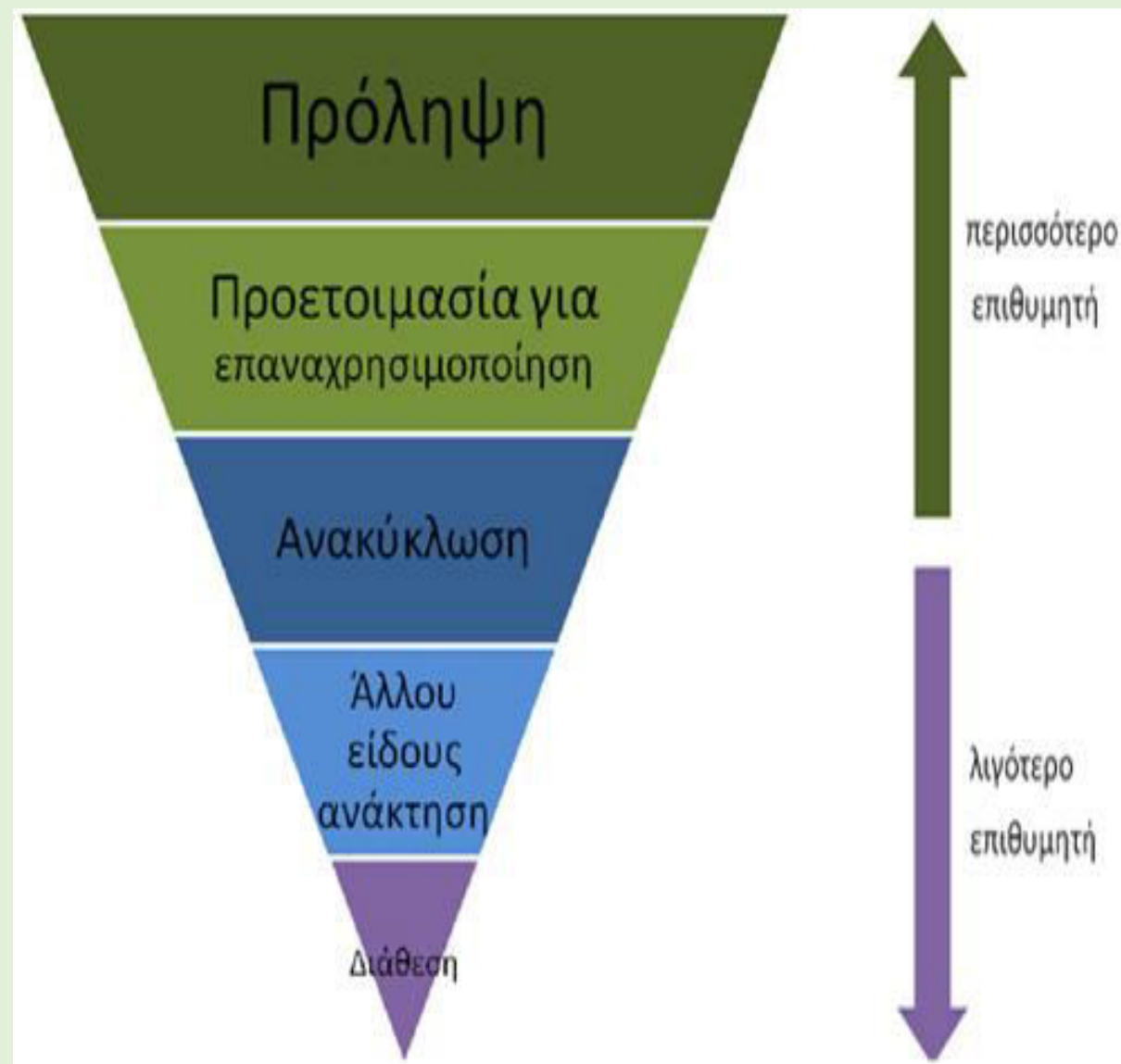

Βασικός σκοπός

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της πολιτικής για την **πρόληψη** και την **εναλλακτική διαχείριση** των αποβλήτων συσκευασιών και των άλλων προϊόντων, καθώς και η εισήγηση στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας για το σχεδιασμό της πολιτικής αυτής.

Αρμόδιος για τη διασφάλιση της ύπαρξης τακτικού διαλόγου με ψηφιακά ή άλλα πρόσφορα μέσα μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών που εμπλέκονται στην εφαρμογή ΠΔΕΠ (Νομοσχέδιο για την Προώθηση της Ανακύκλωσης – Τροπ. 4042/2012 σε συμμόρφωση με την οδηγία 2018/851 ΕΕ

- Η αρχή της ιεράρχησης των δράσεων και εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων
- Η αρχή της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού
- Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»
- Η αρχή της ευθύνης όλων των εμπλεκόμενων οικονομικών παραγόντων
- Η αρχή της δημοσιότητας των μέτρων που λαμβάνονται προς τους χρήστες και καταναλωτές

Ρεύματα Αποβλήτων της Εναλλακτικής Διαχείρισης

Απόβλητα Συσκευασίας

Απόβλητα Ηλεκτρικού & Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)

Απόβλητα Εκσκαφών, Κατασκευών & Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ)

Απόβλητα Λιπαντικών & Ελαίων (ΑΛΕ)

Απόβλητα Ηλεκτρικών Στηλών & Συσσωρευτών (ΑΗΣΣ)

Οχήματα Τέλους Κύκλου Ζωής (ΟΤΚΖ)

Μεταχειρισμένα Ελαστικά Οχημάτων

Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ)

- Βασίζονται στην αρχή της Διευρυμένης Ευθύνης του Παραγωγού.
- Συμμετέχουν υποχρεωτικά όλοι οι «παραγωγοί» που διακινούν προϊόντα στην ελληνική αγορά.
- Πρόκειται για εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
- Έχουν την ευθύνη οργάνωσης και παρακολούθησης της λειτουργίας όλων των εργασιών εναλλακτικής διαχείρισης.
- Αρμόδια αρχή για την έγκριση και λειτουργία τους είναι ο ΕΟΑΝ.
- Υπάρχουν Συστήματα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης και Συστήματα Ατομικής Εναλλακτικής Διαχείρισης.

Υφιστάμενα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης (ΣΕΔ)

- **Συσκευασίες: 3 Συλλογικά Σ.Ε.Δ. και 1 ατομικό Σ.Ε.Δ.**
(ΕΕΑΑ, ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ, ΚΕΠΕΔ, ΑΒ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ)
- **ΑΗΗΕ: 2 Συλλογικά Σ.Ε.Δ.**
(ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΩΝ, ΦΩΤΟΚΥΚΛΩΣΗ)
- **ΟΤΚΖ: 1 Συλλογικό Σ.Ε.Δ.**
(ΕΔΟΕ)
- **Απόβλητα Ελαίων: 1 Συλλογικό Σ.Ε.Δ.**
(ΕΝΔΙΑΛΕ)
- **ΑΗΣΣ: 4 Συλλογικά Σ.Ε.Δ.**
(ΑΦΗΣ, ΣΥΔΕΣΥΣ, RE-BATTERY, COMBATT)
- **Μεταχειρισμένα Ελαστικά: 1 Συλλογικό Σ.Ε.Δ.**
(ΕCOELASTΙΚΑ)
- **ΑΕΚΚ: 9 Συλλογικά Σ.Ε.Δ.**
(ΣΑΝΚΕ, ΣΕΔΠΕΚΑΤ, ΑΤΤΙΚΗ, ΑΝΑΒΕ, ΑΝΑΚΕΜ, ΨΑΡΡΑΣ, ΚΟΥΦΙΔΗΣ-ΚΤΕΝΙΔΗΣ, ΑΑΝΕΛ, ΔΙΑΣ)

Θέσπιση νέων Προγραμμάτων Διευρυμένης Ευθύνης του παραγωγού σε επιπλέον κατηγορίες προϊόντων:

Κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα

έως 31/12/2023

Αλιευτικά εργαλεία

Πλαστικά προϊόντα μιας χρήσης που δεν αποτελούν συσκευασία

έως

Υγρά μαντηλάκια, μπαλόνια

5/01/2023

Καπνικά προϊόντα

Εθνικό Μητρώο Παραγωγών (Ε.Μ.ΠΑ.)

- Στο μητρώο καταχωρούνται υποχρεωτικά όλοι οι παραγωγοί συγκεκριμένων κατηγοριών προϊόντων ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη νόμιμη άσκηση της δραστηριότητάς τους.
 - Κάθε υπόχρεος παραγωγός υποχρεούται:
 - ❖ να καταχωρεί ετησίως στοιχεία σχετικά με τα προϊόντα που διέθεσε στην ελληνική αγορά
 - ❖ να αναγράφει τον Αριθμό Μητρώου Παραγωγού (ΑΜΠ) στα παραστατικά του
 - Από την 10η Ιουνίου 2018 και έπειτα όλες οι σακούλες που κυκλοφορούν στην αγορά πρέπει να αναγράφουν τον τόπο, την ημερομηνία παραγωγής και τον αριθμό του παραγωγού στο Ε.Μ.ΠΑ..
- ➔ **Σύνδεση Γ.Ε.ΜΗ. με Ε.Μ.ΠΑ (Νομοσχέδιο για την Προώθηση της Ανακύκλωσης – Τροπ. 4042/2012 σε συμμόρφωση με την οδηγία 2018/851 ΕΕ)**
- ➔ **Επανασχεδιασμός του ΕΜΠΑ με προσθήκη νέων κατηγοριών προϊόντων λόγω των νέων ΠΔΕΠ**

Μετάβαση από την «ανακύκλωση» στην «κυκλική οικονομία»

LINEAR ECONOMY

Take
↓
Make
↓
Use
↓
Waste

RECYCLING ECONOMY

Take
↓
Make
↓
Use
↓
Waste

Recycle

CIRCULAR ECONOMY

Take
↓
Make
↓
Use
↓
Waste

Recycle

Repair

Reuse

Return

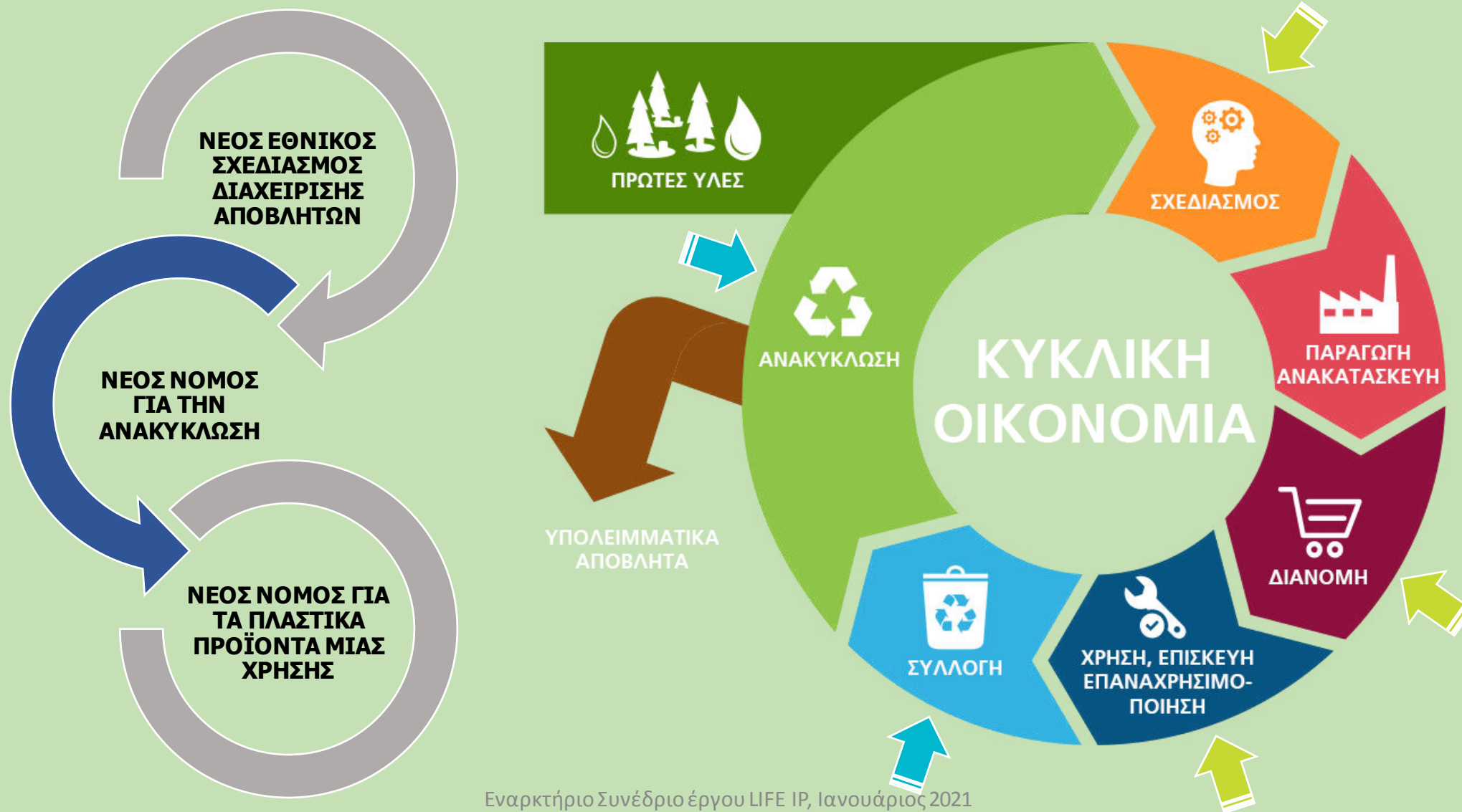
Κυκλική οικονομία

- ✓ Αντικατάσταση στάδιου απόρριψης από επαναχρησιμοποίηση κι επισκευή
- ✓ Αύξηση αποδοτικότητας α΄υλών μέσω της χρήσης των υλικών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με παράλληλη ελαχιστοποίηση της χρήσης των φυσικών πόρων
- ✓ Αποσύνδεση της ευημερίας από την κατανάλωση φυσικών πόρων
- ✓ Βελτίωση της ικανότητας των μελλοντικών γενεών για κάλυψη των αναγκών τους
- ✓ Βιώσιμη ανάπτυξη

Δράσεις του Ε.Ο.ΑΝ. για την επιτάχυνση της μετάβασης στο κυκλικό μοντέλο

ΕΟΑΝ: Εφαρμογή πολιτικής για πρόληψη και εναλλακτική διαχείριση

Δράσεις ΕΟΑΝ προς μετάβαση σε Κυκλική Οικονομία

1. Εισηγήσεις και συνεργασία με το ΥΠΕΝ για την ολοκληρωμένη διαχείριση αποβλήτων και ειδικότερα:
 - Διαλογή σε τοπικό επίπεδο & διαλογή στην πηγή –Κατηγοριοποίηση / σήμανση μέσω συλλογής
 - Χωριστή συλλογή για ανακύκλωση ΠΠΜΧ
2. Προώθηση της αγοράς Δευτερογενών Π.Υ. / Συνεργασία με αρμόδιους φορείς για την ανάπτυξη προτύπων για τη χρήση Δευτερογενών Π.Υ. στην παραγωγή νέων προϊόντων
3. Παρακολούθηση των ποσοτήτων επαναχρησιμοποιήσιμων συσκευασιών που διακινούνται στην αγορά.
4. Υλοποίηση, παρακολούθηση κι εποπτεία σε συνεργασία με ΥΠΕΝ, μέτρων πρόληψης με στόχο τη μείωση της κατανάλωσης και χρήσης πλαστικών προϊόντων, εστιάζοντας στα ΠΠΜΧ συμπεριλαμβανομένης της πλαστικής σακούλας μεταφοράς.
5. Αύξηση της ανακύκλωσης μέσω της θέσπισης κι εποπτείας νέων προγραμμάτων εναλλακτικής διαχείρισης.

Καμπάνια ευαισθητοποίησης των πολιτών για την πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και τη διαλογή στην πηγή

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Διαλογή αποβλήτων σε 4 ρεύματα

Περαιτέρω περιορισμός χρήσης
πλαστικής σακούλας

Χρήση καφέ κάδου
για απόβλητα
τροφίμων

Κατάργηση ΠΠΜΧ

Μείωση Χρήσης ΠΠΜΧ

Καμπάνια ευαισθητοποίησης των πολιτών για την πρόληψη, την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και τη διαλογή στην πηγή

(Χρηματοδότηση από
Περιβαλλοντικό Τέλος)

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ

- δημιουργία κεντρικής ιστοσελίδας για τη βασική πληροφόρηση του κοινού και προβολή στα ΜΚΔ
- προωθητικές ενέργειες με συμμετοχή του κοινού, όπως εκδηλώσεις, συνέδρια, εκθέσεις
- προβολή μηνυμάτων ευαισθητοποίησης σε μέσα μαζικής ενημέρωσης, καταχωρήσεις σε έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, ειδικές παραγωγές, βίντεο
- παραγωγή και διάθεση εξειδικευμένων οδηγών για την ενημέρωση του κοινού
- προωθητικές δράσεις με παραγωγή και δωρεάν διάθεση εναλλακτικών προϊόντων
- προωθητικές δράσεις καθαρισμού ακτών και εν γένει κοινόχρηστων χώρων
- εκπαιδευτικές δράσεις σε μαθητές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Ευρωπαϊκά προγράμματα LIFE

LIFE REWEEE 2016-2019 (2020)
Ανάπτυξη και επίδειξη υποδειγμάτων
πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης
Αποβλήτων Ηλεκτρικού και
Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (Α.Η.Η.Ε)
LIFE 14 ENV/GR/000858

→ www.reweee.gr

circulargreece.gr

LIFE IP CEI-GREECE 2019-2027
Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας
στην Ελλάδα
LIFE18 IPE/GR/000013

Ανάπτυξη και επίδειξη μοντέλων πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ) LIFE14/ENV/GR/000858

Διάρκεια: Ιανουάριος 2016 – Νοέμβριος 2020

Συντονιστής δικαιούχος: Ανακύκλωση Συσκευών Α.Ε.

Συνδικαιούχοι:

Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ),
Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης, Πράσινο Ταμείο,
Ευρωπαϊκό δίκτυο RREUSE, Χαροκόπειο
Πανεπιστήμιο

ReWeee

Ο ΕΟΑΝ ήταν ο υπεύθυνος εταίρος, για τη **δράση Β.4** που είχε ως αποτελέσματα:

- Την **ανάπτυξη τεχνικών προδιαγραφών** για όλα τα στάδια της προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση των ΑΗΗΕ.
- Την ανάπτυξη **πέντε ειδικών τευχών προδιαγραφών διαχείρισης για τις βασικότερες κατηγορίες ΑΗΗΕ** προς επαναχρησιμοποίηση: ΑΗΗΕ που περιέχουν εξοπλισμό ανταλλαγής θερμότητας, εξοπλισμό μεγάλου μεγέθους, εξοπλισμό μικρού μεγέθους, ΑΗΗΕ που περιέχουν οθόνες, ΑΗΗΕ πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών.
- Την ανάπτυξη «**Οδηγού καλών πρακτικών, για την πρόληψη παραγωγής ΑΗΗΕ από τους πολίτες**» με οδηγίες για επέκταση του χρόνου ζωής των συσκευών.

Κέντρα Διαλογής και Ταξινόμησης στην Ελλάδα

ΚΔΤ Ωραιοκάστρου: Hermes PC

Έναρξη λειτουργίας: Ιούλιος 2019

ΚΔΤ Αττικής: ecoreset.gr (πρώην BIANATT SA)

Έναρξη λειτουργίας: Φεβρουάριος 2019

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΝΑ ΧΡΟΝΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

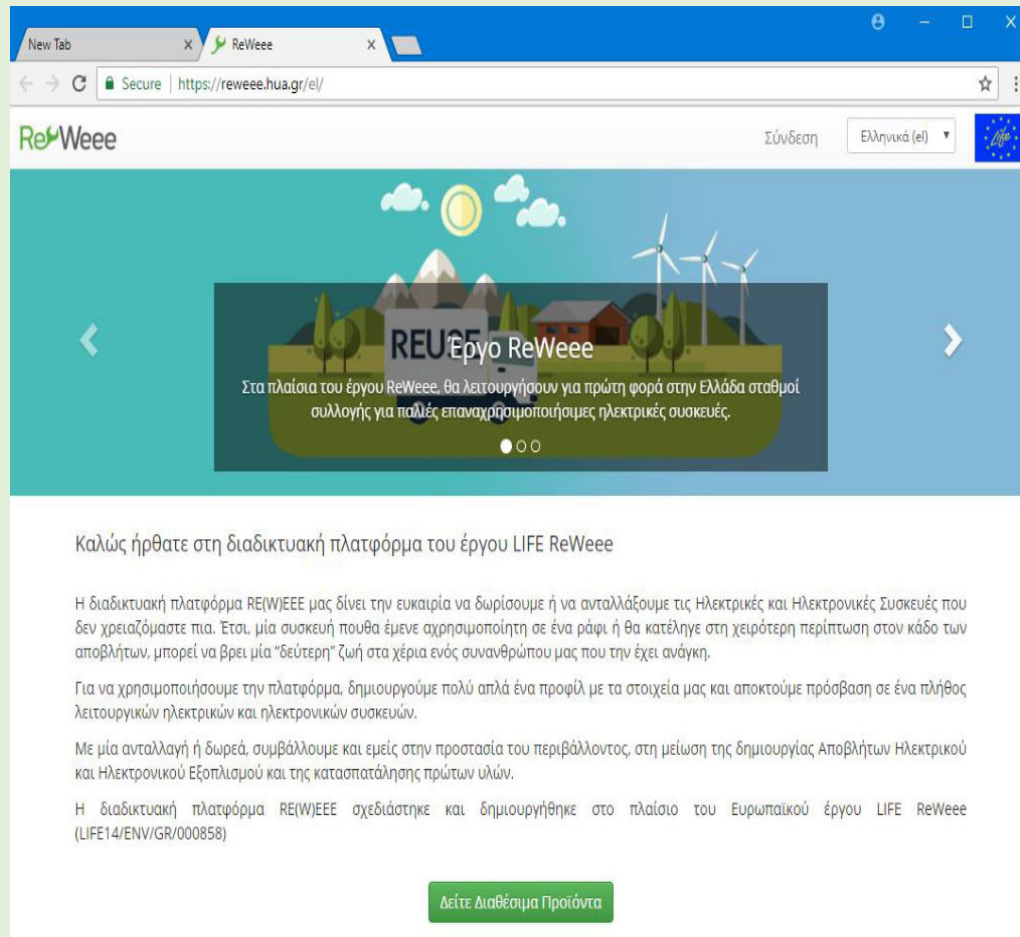
- 3.090 tn ΑΗΗΕ επιτυχής οπτικός έλεγχος
- 1.586 tn ΑΗΗΕ οδηγήθηκαν σε περαιτέρω εργασίες προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση
- 347 tn ΕΗΗΕ
- 104 tn ΕΗΗΕ πωλήθηκαν

Οι δωρεές αποτελούν το 5% των συνολικών τεμαχίων του εξοπλισμού που πωλήθηκε

Εργαστήριο
«Μαθαίνω να
επισκευάζω!»
ή
Repair Cafe

ΣΥΝΟΛΙΚΑ 7 εκδηλώσεις

- Επιδιορθώθηκαν: 148 συσκευές
- Επιδιορθώθηκαν ως ένα βαθμό (απαιτούνταν χρήση ανταλλακτικού): 74
- Δεν επιδιορθώθηκαν : 91
- Επιπλέον:
 - Ενημέρωση του κοινού για τη δυνατότητα επισκευής ΗΗΕ ως επιθυμητή λύση έναντι της απόρριψης
 - Ανακύκλωση

ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- **148** μέλη
- **4** ΜΚΟ
- **80** είδη ΗΗΕ έχουν ανταλλαχθεί
- **14** είδη ΗΗΕ έχουν δωριστεί

<https://reweee.hua.gr/el/>

<https://reweee.hua.gr/en/>

Αξιοποίηση και διάχυση των αποτελεσμάτων του προγράμματος LIFE ReWeee

- Προώθηση των τεχνικών προδιαγραφών διαχείρισης της δραστηριότητας «Προετομασία για Επαναχρησιμοποίηση ΑΗΗΕ» που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο του έργου (Δράση B4) προς το ΥΠΕΝ για τυχόν νομοθετική ρύθμιση. Στόχος να τεθεί το **πλαίσιο, για την επαναχρησιμοποίηση στην Ελλάδα** και την ανάπτυξη **ασφαλούς και αξιόπιστης αγοράς**, για επαναχρησιμοποιημένα προϊόντα.
- Συνέχιση της διοργάνωσης Repair – Café, ως μια επιτυχημένη πρακτική ανάπτυξης κουλτούρας επαναχρησιμοποίησης για τους πολίτες, με ιδίους πόρους του ΕΟΑΝ.
- Διάχυση του ενημερωτικού υλικού και των βίντεο σε εκδηλώσεις με στόχο την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών σε θέματα πρόληψης κι επαναχρησιμοποίησης.
- Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του LIFE REWEEE στο έργο «**Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα - Circular Economy Implementation in Greece**» (LIFE IP CEI - Greece - LIFE18/IPE/GR/000013) στο οποίο ο ΕΟΑΝ, η Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης και το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο είναι εταίροι.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας !

**Ομάδα Έργου ΕΟΑΝ για το έργο του
προγράμματος LIFE-IP CEI Greece**

Μαρίνη Ρουμπίνη, Μπάστα Θεοδώρα, Ιμισιρίδου
Θεοδώρα, Καμάρας Ιωάννης, Μπενετάτου
Αντζουλέτα, Παπαδάκη Μαρίνα, Μανιάτη
Μαρίνα, Μπάρλα Ευαγγελία

**Ελληνικός Οργανισμός
Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ) /
Hellenic Recycling Agency (HRA)**

Πατησίων 147
Αθήνα, Τ.Κ. 11251
Τηλ.: +30 210 8647420

info@eoan.gr

www.eoan.gr